

پاسخ تشریحی پرسش‌های چهارگزینه‌ای کنکور ۱۴۰۱

در حالت دوم هم جرم نیتروژن، هلیوم به مخزن اضافه شده، مول هلیوم اضافه شده را به دست می‌آوریم:

$$n_{N_2} = \frac{m_{N_2}}{M_{N_2}} \xrightarrow{n_{N_2}=1} \frac{m_{N_2}}{28} \Rightarrow m_{N_2} = 28g$$

$$n_{He} = \frac{m_{He}}{M_{He}} = \frac{28}{4} = 7mol$$

پس در حالت ثانویه تعداد مول درون مخزن برابر $1+7=8mol$ می‌شود:

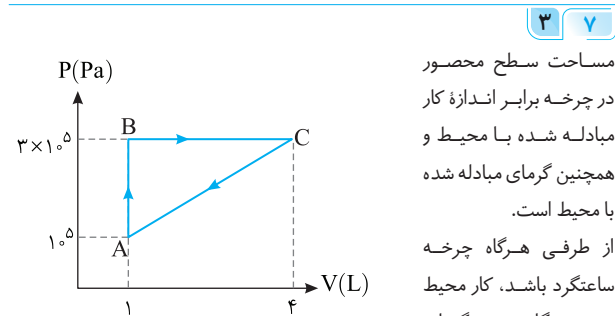
$$P'V = n'RT \Rightarrow P' \times V = 8RT \quad (II)$$

دو معادله (I) و (II) را بر هم تقسیم می‌کنیم:

$$\frac{(II)}{(I)}: \frac{P'V}{P_0V} = \frac{8RT}{RT} \Rightarrow P' = 8P_0$$

دقت کنید فشار P' به دست آمده فشار مطلق است نه فشار پیمانه‌ای پس:

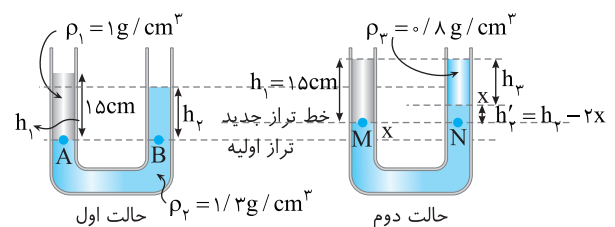
$$P' = 8P_0 \xrightarrow{P' = P_{\text{پیمانه‌ای}} + P_0} P'_{\text{پیمانه‌ای}} + P_0 = 8P_0 \Rightarrow P'_{\text{پیمانه‌ای}} = 7P_0$$

مبادله شده مثبت است بنابراین کافی است سطح مثلث ABC را حساب کنیم:

$$|Q| = S = \frac{(4-1) \times 10^5 - 3 \times 10^5 \times (3 \times 10^5 - 10^5)}{2} = \frac{3 \times 10^5 \times 2 \times 10^5}{2} \Rightarrow |Q| = 3 \times 10^5 J$$

خط فکری شکل دو حالت مسئله را کنار هم رسم می‌کنیم. در حالت اول خط تراز را می‌کشیم تا ارتفاع h_p را حساب کنیم. وقتی مایع ρ_p را به شاخه سمت راست اضافه می‌کنیم، مایع ρ_p به اندازه x در سمت راست پایین می‌رود و به همین اندازه مطابق شکل در سمت چپ بالا می‌رود. از این‌جا به بعد شما با مقایسه دو شکل باید مقدار x و h_p را حساب کنید.

۱. خط تراز در حالت اول را رسم می‌کنیم. فشار نقاط A و B واقع بر خط تراز یکسان است.

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho_1 g h_1 = \rho_2 g h_2 \Rightarrow 1 \times 15 = \frac{1}{3} h_2 \Rightarrow h_2 = 45 cm$$

۲. مایع ρ_p به شاخه سمت راست اضافه شده تا سطح آزاد مایع در دو شاخه برابر شود. در این حالت مجدداً خط تراز را رسم می‌کنیم. فشار نقاط M و N برابر است. فشار در نقطه M، فشار ستون ۱۵cm مایع ρ_1 است و فشار در نقطه N مجموع فشار ستون

h_p مایع ρ_p و فشار ستون $h'_p = \frac{15}{3} - 2x$ مایع ρ_p است از این‌رو می‌توان نوشت:

۱. ابتدا با توجه به اینکه هر مایل ۱۸۰۰ متر است، کیلومتر را به مایل تبدیل می‌کنیم:

$$216 \frac{km}{h} \times \frac{1000m}{1km} \times \frac{1mi}{1800m} = 120 \frac{mi}{h}$$

۲. در گام بعدی ساعت را به دقیقه تبدیل می‌کنیم. هر ساعت، ۶۰ دقیقه است:

$$120 \frac{mi}{h} \times \frac{1h}{60min} = 2 \frac{mi}{min}$$

ضریب انبساط طولی (α) ، $\frac{1}{C} \times 10^{-5}$ داده شده پس ضریب انبساط حجمی یعنی

3α برابر $\frac{1}{C} \times 10^{-5}$ می‌شود، همچنین تغییرات دما $200^\circ C$ است. چون در سؤال

گفته شده، دما $200^\circ C$ افزایش یافته است.

یادآوری درصد تغییرات حجمی برابر $3\alpha \Delta \theta \times 100$ است:

$$\text{درصد تغییرات حجمی} = \frac{\Delta V}{V_1} \times 100 \Rightarrow \text{درصد تغییرات حجمی} = \frac{V_1 3\alpha \Delta \theta}{V_1} \times 100$$

$$\Rightarrow \text{درصد تغییرات حجمی} = 1/8\% = 9 \times 10^{-5} \times (200) \times 100 \Rightarrow \text{درصد تغییرات حجمی} = 1/8\%$$

خط فکری جسم در حال پایین آمدن بوده و انرژی پتانسیل گرانشی آن آزاد می‌شود اما تندی جسم ثابت مانده و این انرژی پتانسیل به انرژی جنبشی تبدیل نمی‌شود پس در طول مسیر اصطکاک داریم.

الف) کار نیروی سطح برابر کار عمودی سطح و کار نیروی اصطکاک است و چون مسیر دارای اصطکاک بوده پس کار نیروی اصطکاک داشته و گزاره (الف) نادرست است. ب) انرژی مکانیکی برابر مجموع انرژی جنبشی و انرژی پتانسیل است، با توجه به اینکه تندی ثابت بوده و انرژی جنبشی ثابت می‌ماند اما با پایین آمدن جسم انرژی پتانسیل گرانشی کاهش یافته پس:

$$E = K + U \xrightarrow{U \text{ کم شده}} E \xrightarrow{K \text{ ثابت مانده}} \downarrow E$$

گزاره (ب) درست است.

پ) با توجه به قضیه کار و انرژی جنبشی کار کل برابر تغییر انرژی جنبشی است پس $W_t = \Delta K$ بوده و با ثابت بودن تندی انرژی جنبشی تغییر نمی‌کند و کار کل صفر است، در حالی که با پایین آمدن جسم روی سطح شیبدار کار نیروی وزن صفر نیست $(W_g = mg\Delta h)$ و گزاره (پ) نادرست است.

ت) با توجه به توضیحات گزاره (ب)، چون انرژی مکانیکی در حال کاهش بوده پس این گزاره نادرست است.

یادآوری کار انجام شده در فرایند فشار ثابت از رابطه $W = -P\Delta V = -nR\Delta T$ به دست می‌آید.

تغییرات حجم و فشار داده شده پس:

$$W = -P\Delta V \xrightarrow{P=10^5 Pa, V_f-V_i=1/5-2=-9/5 L} W = -10^5 (-9/5 \times 10^{-3}) = 18 J$$

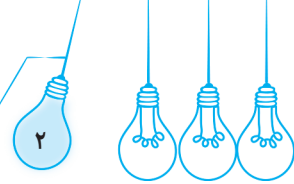
فشار برحسب سانتی‌متر جیوه برابر است با:

$$P = \rho_{Hg} g h_{Hg} \Rightarrow 68 \times 10^3 = 13600 \times 10 \times h_{Hg} \Rightarrow h_{Hg} = 0.5 m = 50 cm$$

بنابراین فشار ۶۸kPa معادل ۵۰ سانتی‌متر جیوه است.

با توجه به معادله حالت داریم:

$$PV = nRT \Rightarrow \frac{P}{P_0} \times V = 1 \times R \times T \quad (I)$$

۳ بنا به فرض مسئله کار نیروی مقاومت هوا خواهد شد:

$$W_f = -\frac{1}{\lambda} K \Rightarrow W_f = -\frac{1}{\lambda} \left(\frac{1}{2} m v_f^2 \right) \Rightarrow W_f = -\frac{1}{16} m (\lambda)^2 \Rightarrow W_f = -4m$$

۴ قانون پایستگی انرژی را نوشته و v_f را حساب می‌کنیم.

$$E_f - E_i = W_f \Rightarrow K_f + U_f - E_i = W_f$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} m v_f^2 + mgh_f - E_i = -4m \Rightarrow \frac{1}{2} m v_f^2 + 30m - 52m = -4m$$

$$\frac{1}{2} v_f^2 + 30 - 52 = -4 \Rightarrow \frac{1}{2} v_f^2 = 18 \rightarrow v_f^2 = 36 \Rightarrow v_f = 6 \text{ m/s}$$

۱۱ B

خط‌نکری طول اولیه دو میله یکسان و افزایش دمای آن‌ها نیز برابر است. پس هر میله‌ای که ضریب انبساط طولی بیشتری دارد، افزایش طول بیشتری خواهد داشت. ضریب انبساط طولی مس بیشتر از آهن است و افزایش طول میله مس بیشتر از میله آهنی خواهد شد و برای اینکه اختلاف طول دو میله 3 mm باشد باید افزایش طول میله مس $3/3$ میلی‌متر بیشتر از افزایش طول میله آهنی باشد: افزایش طول هر دو میله را $(\Delta L = L_0 \alpha \Delta \theta)$ حساب کنید و تفاضل آن‌ها را برابر 3 mm قرار دهید.

۱ معادله افزایش طول میله مس را می‌نویسیم. برای آن که این افزایش برحسب میلی‌متر به‌دست آید طول اولیه مس را برحسب میلی‌متر ($500 \text{ mm} = 500 \times 10^{-3} \text{ m}$) قرار می‌دهیم:

$$\Delta L_{Cu} = L_{Cu} \alpha_{Cu} \Delta \theta \Rightarrow \Delta L_{Cu} = 500 \times 10^{-3} \times 10^{-5} \times \Delta \theta \Rightarrow \Delta L_{Cu} = 9 \times 10^{-3} \Delta \theta$$

۲ معادله افزایش طول میله آهن را می‌نویسیم:

$$\Delta L_{Fe} = L_{Fe} \alpha_{Fe} \Delta \theta \Rightarrow \Delta L_{Fe} = 500 \times 10^{-3} \times 2 \times 10^{-5} \times \Delta \theta \Rightarrow \Delta L_{Fe} = 6 \times 10^{-3} \Delta \theta$$

۳ اختلاف ΔL_{Fe} و ΔL_{Cu} برابر 3 mm است:

$$\Delta L_{Cu} - \Delta L_{Fe} = 3 \text{ mm} \Rightarrow 9 \times 10^{-3} \Delta \theta - 6 \times 10^{-3} \Delta \theta = 3$$

$$\Rightarrow 3 \times 10^{-3} \Delta \theta = 3 \Rightarrow \Delta \theta = 1000^\circ \text{C}$$

۱۲ B

خط‌نکری در این فرآیند یخ از آب 2°C گرمای می‌گیرد. ابتدا یخ 1°C به یخ 0°C تبدیل می‌شود، سپس یخ 0°C با دریافت گرما از آب، ذوب می‌شود و به آب 0°C تبدیل شده و سرانجام دمای آن 5°C می‌شود. در این مدت، آب 2°C با از دست دادن گرما به آب 5°C تبدیل می‌شود. گرمایی که یخ 1°C می‌گیرد تا به آب 5°C تبدیل شود و هم‌چنین گرمایی که آب 2°C از دست می‌دهد تا دمایش 5°C شود را حساب کنید و برابر قرار دهید تا بتوانید جرم آب 2°C را به‌دست بیاورید.

۱ گرمای لازم برای رسیدن یخ 1°C به آب 5°C را حساب می‌کنیم:

$$\begin{aligned} 1 \text{ kg} &\xrightarrow[\text{یخ } -1^\circ \text{C}]{Q_1} 1 \text{ kg} && \xrightarrow[\text{یخ } 0^\circ \text{C}]{Q_2} 1 \text{ kg} && \xrightarrow[\text{آب } 5^\circ \text{C}]{Q_3} 1 \text{ kg} \\ m'c_{\text{یخ}} \Delta \theta_1 &&& m'c_{\text{یخ}} \Delta \theta_2 && m'c_{\text{آب}} \Delta \theta_3 \end{aligned}$$

$$Q_{\text{یخ}} = Q_1 + Q_2 + Q_3 = m'c_{\text{یخ}} \Delta \theta_1 + m'c_{\text{یخ}} \Delta \theta_2 + m'c_{\text{آب}} \Delta \theta_3$$

$$Q_{\text{یخ}} = 1 \times 2100 \times 1 + 1 \times 336000 + 1 \times 4200 \times 5$$

۲ گرمایی که آب 2°C از دست می‌دهد تا به آب 5°C برسد را حساب می‌کنیم:

$$Q_{\text{آب}} = mc_{\text{آب}} \Delta \theta' = m \times 4200 \times 15$$

۳ $Q_{\text{یخ}}$ و $Q_{\text{آب}}$ با هم برابر است:

$$Q_{\text{یخ}} = Q_{\text{آب}} \rightarrow 2100 \times 1 + 336000 + 4200 \times 5 = m \times 4200 \times 15$$

$$\xrightarrow[\text{تقسیم می‌کنیم}]{\text{دو طرف را بر}} 10 + 160 + 10 = 30m \rightarrow 180 = 30m \rightarrow m = 6 \text{ kg}$$

میانبر می‌توان c که برابر 2100 است را به‌عنوان c گرفت در این صورت:

آب c که برابر 4200 است برابر $2c$ و L_F که برابر 336000 بوده برابر $160c$ می‌شود:

$$Q_1 = 10c, Q_2 = 160c, Q_3 = 10c$$

$$Q_{\text{آب}} = 30mc, \quad Q_{\text{یخ}} = Q_{\text{آب}} = 180c = 30mc \rightarrow m = 6 \text{ kg}$$

$$\rho_M = \rho_N \Rightarrow \rho_1 h_1 = \rho_2 h_2 + \rho_3 h_3 \Rightarrow 1 \times 15 = 0 / \lambda h_p + 1 / 3 (15 - 2x)$$

$$15 = 0 / \lambda h_p + 15 - 2 / 3 x \Rightarrow 0 / \lambda h_p = 2 / 3 x \Rightarrow x = \frac{4}{13} h_p$$

۳ اکنون باید به دقت به شکل حالت دوم و اعداد روی شاخه راست و چپ دقت کنید. h_1 با مجموع h_p و h'_p برابر است.

$$h_1 = h'_p + h_p \Rightarrow 15 = \left(\frac{15}{13} - 2x \right) + h_p \Rightarrow h_p - 2x = 15 - \frac{15}{13} = \frac{45}{13}$$

۴ از رابطه (I) در رابطه بالا جایگذاری می‌کنیم

$$\frac{45}{13} = h_p - \frac{4}{13} h_p \Rightarrow \frac{5}{13} h_p = \frac{45}{13} \Rightarrow h_p = 9 \text{ cm}$$

$$V_p = Ah_p = 1 \times 9 = 9 \text{ cm}^3$$

حجم مایع اضافه شده خواهد شد:

بالا خمره تموم شد. عجب محاسبات عددی و حشت‌ناکی! پس باید محاسبات عددی خورمون رو به‌شدت تقویت کنیم.

۹ B

یادآوری کار نیروی وزن برابر $W_g = \pm mgh$ است که اگر جسم بالا رود.

$W_g < 0$ و اگر جسم پایین بیاید $W_g > 0$ است.

۱ کار نیروی وزن را حساب می‌کنیم. جسم از سطح شیب‌دار پایین آمده و W_g مثبت است.

$$K_1 = 0 \quad W_g = mgh \Rightarrow W_g = \frac{50}{1000} \times 10 \times \frac{8}{100} = 4 \text{ J}$$

$$U_g = 0 \quad U_p = 0$$

$$U_g = 0 \quad U_p = 0$$

$$U_g = 0 \quad U_p = 0$$

$$U_g = 0 \quad U_p = 0$$

$$E_f - E_i = W_f \Rightarrow U_f + K_f - (U_i + K_i) = W_f$$

$$h_1 = 0 / \lambda m \quad \text{پس } U_1 \text{ برابر } mgh_1 \text{ بوده که } 8 \text{ cm}$$

است و K_1 برابر صفر است. هنگام رسیدن به زمین U_p صفر است. بنابراین:

$$k_p - U_1 = W_f \Rightarrow \frac{1}{2} m (v_p)^2 - mgh_1 = W_f$$

$$\Rightarrow \frac{1}{2} \times \frac{5}{1000} \times 9 - \frac{5}{1000} \times 10 \times \frac{8}{100} = W_f \Rightarrow 2 / 25 - 4 = W_f \Rightarrow W_f = -1 / 75 \text{ J}$$

میانبر چون در گزینه‌ها مقدار W_f که داده شده متفاوت است، پس تنها کافی است W_f را حساب کنیم.

۱۰ B

۱ انرژی مکانیکی در لحظه پرتاب را به‌دست می‌آوریم:

(سطح زمین را مبدأ انرژی پتانسیل گرانشی در نظر می‌گیریم.)

$$E_i = K_i + U_i \Rightarrow E_i = \frac{1}{2} m v_i^2 + mgh_i$$

$$E_o = K_o + U_o \Rightarrow E_o = \frac{1}{2} m \times 6^2 + m \times g \times 2$$

$$\Rightarrow E_i = 32m + 20m \Rightarrow E_i = 52m$$

$$E_o = K_o + U_o \Rightarrow E_o = \frac{1}{2} m \times 6^2 + m \times g \times 2$$

$$\Rightarrow E_i = 32m + 20m \Rightarrow E_i = 52m$$

۲ انرژی مکانیکی در لحظه رسیدن به سبد را به‌دست می‌آوریم:

$$E_f = K_f + U_f \Rightarrow E_f = \frac{1}{2} m \times v_f^2 + mg \times 3$$

$$\Rightarrow E_f = \frac{1}{2} m v_f^2 + 30m$$

$$\Rightarrow E_f = \frac{1}{2} m v_f^2 + 30m$$

$$\Rightarrow E_f = \frac{1}{2} m v_f^2 + 30m$$

$$\Rightarrow E_f = \frac{1}{2} m v_f^2 + 30m$$

نیروی وارد بر قایق برابر است اما جرم قایق اول ۴ برابر قایق دوم است ($m_1 = 4m_2$) و بنا به قانون دوم نیوتون خواهیم داشت:

$$F = ma \xrightarrow{F_1 = F_2} m_1 a_1 = m_2 a_2 \Rightarrow 4m_2 a_1 = m_2 a_2 \Rightarrow a_1 = \frac{1}{4} a_2 \quad (1)$$

با توجه به رابطه مستقل از زمان می‌توان نوشت:

$$v^2 - v_0^2 = 2a\Delta x \xrightarrow{\Delta x_1 = \Delta x_2 = d} \begin{cases} v_1^2 - 0 = 2a_1 d \\ v_2^2 - 0 = 2a_2 d \end{cases}$$

$$\frac{v_1^2}{v_2^2} = \frac{a_1}{a_2} \xrightarrow{(1)} \frac{v_1^2}{v_2^2} = \frac{a_1}{\frac{1}{4}a_2} \Rightarrow \frac{v_1}{v_2} = \frac{1}{2}$$

۱۷ یادآوری

به حاصل ضرب جرم جسم (m) در گرمای ویژه جسم (c) ظرفیت گرمایی گویند.

در ابتدا ظرفیت گرمایی جسم برابر $m_1 c = 2100 \text{ J/K}$ بوده و با کم کردن جرم به اندازه 1 kg ($m_2 = m_1 - 1$) ظرفیت گرمایی 20% کاهش یافته بنابراین:

$$m_2 c = \frac{\lambda}{100} m_1 c \Rightarrow m_2 - 1 = \frac{\lambda}{100} m_1 \Rightarrow \frac{1}{100} m_1 = 1 \Rightarrow m_1 = 100 \text{ kg}$$

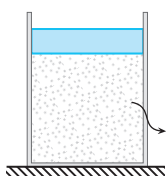
گرمای ویژه خواهد شد:

$$m_1 c = 2100 \Rightarrow \lambda c = 2100 \Rightarrow c = 420 \text{ J/kgK}$$

۱۸

خط فقری: فشار گاز برابر مجموع فشار هوا P_0 و فشار ناشی از وزن پیستون است که در دو حالت قبل و بعد از افزایش دما، یکسان است ($P_1 = P_2$) اکنون کافی است با توجه به این مطالب به کمک قانون گازها مسئله را حل کنید.

$$\frac{P_1 V_1}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{T_2} \Rightarrow \frac{V_2}{T_2} = \frac{V_1}{T_1} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{V_2}{V_1}$$

در کسر بالا تفصیل نسبت در صورت انجام می‌دهیم.

$$\frac{T_2 - T_1}{T_1} = \frac{V_2 - V_1}{V_1} \Rightarrow \frac{\Delta T}{T_1} = \frac{\Delta V}{V_1} \quad (I)$$

دمای اولیه گاز برحسب کلوین برابر

$$T_1 = 27 + 273 = 300 \text{ K}$$

$$\Delta V = A \times \Delta h \xrightarrow{\substack{A = 50 \text{ cm}^2 \\ h = 2 \text{ cm}}} \Delta V = 50 \times 2 = 100 \text{ cm}^3$$

در رابطه (I) جایگذاری می‌کنیم.

$$\frac{\Delta T}{300} = \frac{100}{2000} \Rightarrow \Delta T = 15 \text{ K}$$

۱۹

گاز منبسط شده و کار محیط روی دستگاه منفی است. از طرفی سطح محصور بین نمودار $P-V$ و محور افقی برابر کار محیط روی دستگاه است، بنابراین:

$$|W| = S = \frac{2 \times 10^5 + 3 \times 10^5}{2} \times (4 - 1) \times 10^{-3} \Rightarrow |W| = 750 \text{ J}$$

$$\xrightarrow{W < 0} W = -750 \text{ J}$$

انرژی درونی یک گاز کامل فقط تابع دمای گاز است. بنابراین ($U \propto T$)

$$\frac{U_2}{U_1} = \frac{T_2}{T_1} \quad (I)$$

خواهیم داشت:

۱۳

به کمک تبدیلات زنجیره‌ای جرم 182 قیراط را به کیلوگرم تبدیل می‌کنیم.

$$182 \times \underbrace{\frac{200 \text{ mg}}{1 \text{ قیراط}}}_{\text{ضریب تبدیل}} \times \underbrace{\frac{10^{-3} \text{ g}}{1 \text{ mg}}}_{\text{ضریب تبدیل}} \times \underbrace{\frac{10^{-3} \text{ kg}}{1 \text{ g}}}_{\text{ضریب تبدیل}} = 182 \times 200 \times 10^{-6} \text{ kg} = 36400 \times 10^{-6} \text{ kg} = 3/64 \times 10^{-2} \text{ kg}$$

$$\Rightarrow 182 \times 200 \times 10^{-6} \text{ kg} = 36400 \times 10^{-6} \text{ kg} = 3/64 \times 10^{-2} \text{ kg}$$

۱۴

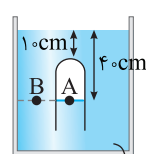
بنا به قانون اول ترمودینامیک مجموع گرمایی که ماشین به منبع دما پایین (Q_L) می‌دهد و کار تولیدشده توسط ماشین (W) برابر گرمایی است که ماشین از منبع دما بالا (Q_H) دریافت می‌کند. از این رو:

$$Q_H = |W| + |Q_L| \xrightarrow{\substack{Q_H = 100 \text{ J} \\ |Q_L| = 60 \text{ J}}} 100 = |W| + 60 \Rightarrow |W| = 40 \text{ J}$$

توان خروجی: آهنگ انجام کار است از این رو:

$$P = \frac{|W|}{t} \xrightarrow{t = 0.5 \text{ s}} P = \frac{40}{0.5} \Rightarrow P = 80 \text{ W}$$

۱۵

۱ فشار در نقاط A و B واقع بر خط تراز با هم برابر است.

$$P_A = P_B$$

۲ فشار در نقطه B برابر مجموع فشار هوا و فشار ستون 40 cm مایع است و فشار در نقطه A برابر فشار گاز محبوس در لوله است.

$$P_B = P_A \Rightarrow P_0 + \rho gh = P_{\text{گاز}} \quad (1)$$

۳ فشار پیمانه‌ای (P_g) برابر تفاضل فشار مخزن (گاز) و فشار هوای محیط است.

$$P_g = P_{\text{گاز}} - P_0 = \rho gh \Rightarrow P_g = 1700 \times 10 \times \frac{4}{10} = 6800 \text{ Pa}$$

بنابراین:

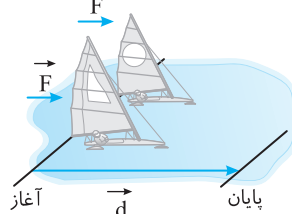
فشار را برحسب cmHg به دست می‌آوریم.

$$\rho h = \rho_{\text{Hg}} h_{\text{Hg}} \Rightarrow 17 \times 40 = 13/6 h_{\text{Hg}} \Rightarrow h_{\text{Hg}} = 5 \text{ cm}$$

$$\Rightarrow P_g = 5 \text{ cmHg}$$

۱۶

روش اول: استفاده از قضیه کار و انرژی جنبشی:

۱ نیروی وارد بر هر دو قایق یکسان و جابه‌جایی آن‌ها نیز یکسان است، بنابراین کار نیروی باد بر هر دو قایق یکسان است.

$$W = Fd \Rightarrow W_1 = W_2$$

کار نیروی خالص وارد بر جسم برابر تغییر انرژی جنبشی جسم است.

۲ با توجه به قضیه کار و انرژی خواهیم داشت:

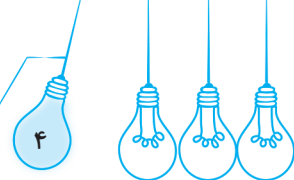
$$W = \Delta K \xrightarrow{W_1 = W_2} \Delta K_1 = \Delta K_2 \Rightarrow K_1 = K_2$$

$$K = \frac{1}{2} mv^2 \xrightarrow{m_1 = 4m_2} \frac{1}{2} m_1 v_1^2 = \frac{1}{2} m_2 v_2^2 \Rightarrow \frac{1}{2} (4m_2) v_1^2 = \frac{1}{2} m_2 v_2^2 \Rightarrow v_2 = 2v_1$$

$$\frac{1}{2} (4m_2) v_1^2 = \frac{1}{2} m_2 v_2^2 \Rightarrow v_2 = 2v_1$$

بنابراین تندی قایق سبک‌تر دو برابر قایق سنگین‌تر است.

روش دوم: استفاده از روابط حرکت‌شناسی و دینامیک

۳. بنا به قانون گازها می توان نوشت:

$$P_1 V_1 = nRT_1 \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{P_2 V_2}{P_1 V_1} \Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{2 \times 10^5 \times 4 \times 10^{-3}}{3 \times 10^5 \times 1 \times 10^{-3}}$$

$$\Rightarrow \frac{T_2}{T_1} = \frac{8}{3} \quad (II)$$

$$\frac{U_2}{U_1} = \frac{8}{3} \Rightarrow U_2 = 2000 \text{ J}$$

۴. از رابطه (I) و (II) نتیجه می شود که:

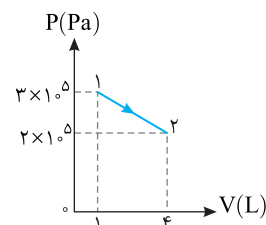
۵. با توجه به قانون اول ترمودینامیک

گرمای مبادله شده را به دست می آوریم.

$$\Delta U = Q + W$$

$$\Rightarrow 2000 - 750 = Q - 750$$

$$\Rightarrow Q = 2000 \text{ J}$$

۲۰. B

تغییر حجم جسم جامد از رابطه $\Delta V = V_1 \times \alpha \times \Delta \theta$ به دست می آید که α ضریب انبساط طولی است:

$$\Delta V = V_1 \times \alpha \times \Delta \theta \Rightarrow \frac{V_1 = 1000 \text{ cm}^3}{\Delta V = 8 \text{ cm}^3} \rightarrow \alpha = \frac{1}{1000} \times \alpha \times 120$$

$$\alpha = \frac{8}{1000 \times 3 \times 120} = \frac{8}{360000} = \frac{2}{90000} = \frac{1}{45000} = 2.2 \times 10^{-5} \text{ K}^{-1}$$

$$\Rightarrow \alpha = 2.2 \times 10^{-5} \text{ (K}^{-1}\text{)}$$

۲۱. B

۱. مسیر بدون اصطکاک است، پس از A تا B انرژی مکانیکی ثابت است. جسم از نقطه A، رها شده و انرژی جنبشی در A صفر است: (سطح زمین را مبدأ انرژی پتانسیل گرانشی فرض می کنیم.)

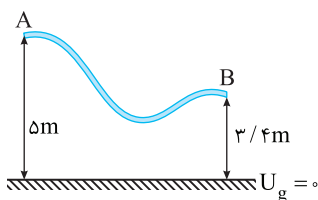
$$E_A = E_B$$

$$mgh_A = mgh_B + \frac{1}{2}mv_B^2$$

از دو طرف معادله را ساده می کنیم

$$50 = 34 + \frac{v_B^2}{2} \Rightarrow v_B^2 = 32$$

$$\Rightarrow v_B = 4\sqrt{2} \text{ m/s}$$

۲. مسیر A تا C بدون اصطکاک است:

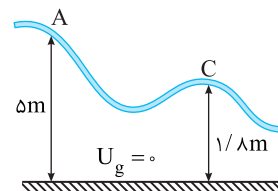
$$E_A = E_C$$

$$mgh_A = mgh_C + \frac{1}{2}mv_C^2$$

از دو طرف معادله را ساده می کنیم

$$50 = 18 + \frac{v_C^2}{2} \Rightarrow \frac{v_C^2}{2} = 32$$

$$\Rightarrow v_C^2 = 64 \Rightarrow v_C = 8 \text{ m/s}$$

۳. حال نسبت $\frac{v_C}{v_B}$ را حساب می کنیم:

$$\frac{v_C}{v_B} = \frac{8}{4\sqrt{2}} \Rightarrow \frac{v_C}{v_B} = \frac{2}{\sqrt{2}} \Rightarrow \frac{v_C}{v_B} = \sqrt{2}$$

۲۲. B

۱. قرار است با ریختن الکل درون یک لیتر آب، چگالی مخلوط ۱۰ درصد از چگالی الکل بیشتر شود، بنابراین:

$$\rho_{\text{مخلوط}} = \rho_{\text{الکل}} + \rho_{\text{آب}} \Rightarrow \rho_{\text{مخلوط}} = 1/\rho_{\text{الکل}} \rightarrow \rho_{\text{الکل}} = 8 \text{ g/cm}^3$$

$$\rho_{\text{مخلوط}} = 8 \text{ g/cm}^3$$

۲. چگالی مخلوط برابر است با:

$$\rho_{\text{مخلوط}} = \frac{m_{\text{آب}} + m_{\text{الکل}}}{V_{\text{آب}} + V_{\text{الکل}}}$$

۳. جرم یک لیتر آب $(V = 1000 \text{ cc})$ برابر $m = 1000 \text{ g}$ است. در رابطه چگالی

مخلوط جای گذاری می کنیم:

$$8 = \frac{1000 + m_{\text{الکل}}}{1000 + V_{\text{الکل}}} \rightarrow 8(1000 + V_{\text{الکل}}) = 1000 + m_{\text{الکل}}$$

$$8800 + 8V_{\text{الکل}} = 1000 + m_{\text{الکل}} \Rightarrow 8V_{\text{الکل}} = 1200$$

$$\Rightarrow V_{\text{الکل}} = \frac{1200}{8} = 150 \text{ cm}^3$$

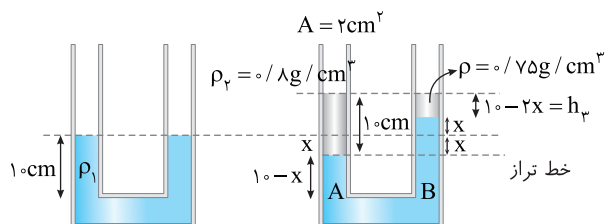
۲۳. C

۱. ارتفاع مایع ρ_p را حساب می کنیم.

$$V_p = Ah_p \rightarrow V = 2 \text{ cm}^3 \rightarrow 2 = 2h_p \Rightarrow h_p = 1 \text{ cm}$$

۲. اکنون با دقت به شکل سمت راست نگاه کنید. وقتی مایع ρ_p را اضافه می کنیم

مایع ρ_1 از سمت چپ به اندازه x پایین می آید و از سمت راست به اندازه x بالا می رود.

۳. اگر خط تراز را رسم کنید. فشار در نقاط A و B برابر است. فشار در نقطه A ناشی

از ارتفاع ۱۰ cm مایع ρ_p و فشار در نقطه B ناشی از ارتفاع $2x$ آب و از ارتفاع

$(10 - 2x)$ مایع ρ_3 است. بنابراین می توان نوشت:

$$P_A = P_B \Rightarrow \rho_p h_p = \rho_1 (2x) + \rho_3 (10 - 2x)$$

$$\Rightarrow 8 \times 10 = 1 \times 2x + 7 \times (10 - 2x)$$

$$\Rightarrow 80 = 2x + 70 - 14x \Rightarrow 10 = -12x \Rightarrow x = 1 \text{ cm}$$

۴. ارتفاع ستون h_p خواهد شد.

۵. حجم مایع ρ_p خواهد شد:

$$V_p = Ah_p = 2 \times 8 = 16 \text{ cm}^3$$

۲۴. B

خط فکری بازده یعنی نسبت کار مفید به کل کار داده شده به تلمبه. کار داده

شده به تلمبه را به کمک توان ورودی آن حساب می کنیم $(W = Pt)$ و کار مفیدی که

تلمبه انجام می دهد بالا بردن آب به ارتفاع 10 m است $(W_{\text{مفید}} = mgh)$ بنابراین

مسئله قابل حل است.

۱. کار ورودی به تلمبه خواهد شد:

$$W = Pt \rightarrow P = 5 \times 10^3 \text{ W} \text{ و } t = 6 \text{ s} \rightarrow W = 5 \times 10^3 \times 6 \Rightarrow W = 3 \times 10^4 \text{ J}$$

۲. کار مفید تلمبه را حساب می کنیم. (جرم هر لیتر آب، یک کیلوگرم است)

$$W_{\text{مفید}} = mgh \rightarrow \frac{m = 120 \text{ kg}, h = 10 \text{ m}}{g = 10 \text{ N/kg}} \rightarrow W_{\text{مفید}} = 120 \times 10 \times 10 = 12000 \text{ J}$$

۳. بازده تلمبه را به دست می آوریم.

$$Ra = \frac{W_{\text{مفید}}}{W_{\text{ورودی}}} \times 100 \Rightarrow Ra = \frac{12000}{30000} \times 100 \Rightarrow Ra = 40\%$$

گرمایی که آلومینیوم از دست می‌دهد تا دمایش از $\theta_1 = 94^\circ\text{C}$ به $\theta_e = 52^\circ\text{C}$ برسد برابر گرمایی است که $4/5\text{kg}$ آب $\theta_p = 50^\circ\text{C}$ دریافت می‌کند تا دمای آن نیز به دمای تعادل $\theta_e = 52^\circ\text{C}$ برسد از این رو خواهیم داشت.

$$Q_{Al} + Q_W = 0 \Rightarrow m_{Al}c_{Al}(\theta_e - \theta_{1Al}) + m_Wc_W(\theta_e - \theta_{1W}) = 0$$

$$\xrightarrow{c_{Al}=900\text{J/kg}\cdot^\circ\text{C}, c_W=4200\text{J/kg}\cdot^\circ\text{C}}$$

$$m \times 900 \times (52 - 94) + 4 \times 4200 \times (52 - 50) = 0 \Rightarrow 2m \times (42) = 42 \times 2 \Rightarrow m = 1\text{kg}$$